

РЕШЕНИЕ

№ 618

гр. Благоевград, 21.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров

Членове: Владимир Ковачев
Атанас Иванов

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Николай Грънчаров Въззивно гражданско дело № 20221200500464 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе в предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Постъпила е пред съда въззивна жалба от „****“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. . *, Община П., обл. Б., ул. „Ц. Б.“, № *, представлявано от управителя С. Р., чрез пълномощника адв. Е. Г., срещу Решение № 8006/26.01.2022г., постановено по гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., с което са уважени предявените иски по чл. 200 от КТ, като съдът е осъдил „****“ Е. да заплати на Г. Н. С., ЕГН *****, сумата 150 000лв. и на Г. С. С., ЕГН *****, съставляващи неимуществени вреди, претърпени от смъртта на сина им- М. Г. С., починал на *г., вследствие на трудова злополука, настъпила на същата дата, призната за такава с Разпореждане № 5104-01-42 от 25.06.2018г. на ТП- Благоевград на НОИ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на увреждането- *г. до окончателното и изплащане.

Навадени са с въззивната жалба оплаквания за неправилност на обжалваното съдебно решение, поради необоснованост, нарушение на материалния закон и като постановено в нарушение на процесуалните правила.

Основното оплакване е свързано с наведеното от ответника пред първоинстанционния съд възражение за приложението на разпоредбата на чл. 201 ал. 1 и ал. 2 от КТ, досежно размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди, като се оспорват изводите на състава на районния съд за това че по делото е останало недоказано че М. С. е допринесъл за

настъпване на трудовата злополука, като е допуснал груба небрежност. Оспорва се като необоснован извода на първоинстанционния съд, изложен в мотивите към обжалваното съдебно решение, че починалият не е бил запознат с всички правила за безопасност на труда, тъй като не му е била връчена длъжностна характеристика, респ. направен инструктаж. Развити са съображения че изводите на първоинстанционния съд в този смисъл са необосновани, доколкото не кореспондират със събраните пред РС Сандански писмени и гласни доказателства.

С жалбата се сочи, че от разпита на свидетелите И. С. и Р. А., установява се че на М. С. са били връчени комплект документи, свързани с началото на изпълнението на трудовите му задължения, включително длъжностна характеристика и съответните инструктажи за безопасна работа. Поддържа се от пълномощникът на дружеството жалбоподател, че съобразно с разпоредбата на чл. 62 ал. 6 от КТ, при сключването на трудовия договор, работодателят запознава работника или служителя с трудовите задължения при изпълнение на работата му, като са наведени доводи че от приетите длъжностни характеристика за длъжността „шофьор“, видно е че липсват задължения, свързани с товарене и разтоварване на превозваните товари, тъй като тези задължения не са включени в задълженията на работника за длъжността „шофьор“. От свидетелските показания на свидетеля И. С., дадени пред първоинстанционния съд, видно е че същият е дал инструкции на М. С., че товаренето и разтоварването са дейности, които не се включват в трудовите му задължения, като в този случай шофьора следва да се отдалечи на безопасно разстояние от камиона, докато същият не бъде товарен или разтоварен.

Излагат се доводи с въззивната жалба, че при определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди, първоинстанционният съд е следвало да установи дали М. С. е получил инструктаж за безопасност на работата именно във връзка с товарене и разтоварване на камиона, а не дали е получил такъв инструктаж по принцип. Развити са съображения с жалбата, че право и задължение на работодателя е да определи конкретната организация на провеждане на инструктажа в зависимост от конкретните условия.

Поддържа се от пълномощникът на дружеството жалбоподател, че характера на дадените на работника инструкции във връзка с товарене и разтоварване, имат в настоящия случай характер на инструктаж на работното място, по смисъла на чл. 13 ал.1 от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждане на периодичното обучение за инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Пълномощникът на жалбоподателят се позовава на свидетелските показания на свидетеля Т.И., който в показанията си пред първоинстанционния съд, сочи че многократно е инструктирал М. С., че няма работа при „товаренето и разтоварването на автомобила“, като задълженията на шофьора се изчерпват с подготовката на камиона за разтоварване. Поддържа се с въззивната жалба, че няма как инструктажа по отношение на товарене и разтоварване на автомобила да е писмен, след като тази дейност не е част от трудовите задължения на работника съобразно длъжностната характеристика за длъжността „Шофьор“. Единственото задължение на пострадалия в този

случай е било- да не навлиза в периметъра на опасност, в който се е разтоварвала машината.

Отделно с въззивната жалба наведени са доводи, че начина на извършване на инструктажа не може да послужи като формално основание за отхвърляне на възражението на ответника в първоинстанционното производство, основано на разпоредбата на чл. 201 ал.2 от КТ. Така застъпва се тезата, че в настоящия случай става дума не за обикновен работник, а за служител със съответната квалификация на професионален шофьор, по смисъла на Закона за движение по пътищата, поради което поддържа се че М. С. е бил длъжен да вземе съответните мерки за безопасност, тъй като е притежавал необходимите познания за задълженията си съобразно закона. Жалбоподателят чрез пълномощника си се позовава на Решение № 19 от 18.09.2018г. по гр.д. № 4842/2016г. на IV г.о., постановено по реда на чл. 290 от ГПК, с което е прието че при решаване на въпроса за наличието на груба небрежност, съдът е длъжен да обсъди и вземе в предвид допуснатите от страна на работника нарушения на нормативните актове, а също така и на житейските правила за безопасност, които нормално спазва всеки един човек. Във връзка с цитираното решение на ВКС, поддържа се че М. С. като правоспособен водач, е бил наясно със законовите принципи, вкл. и от нормите на Закона за движение по пътищата, че всеки водач следи за запазване на живота и здравето на всички участници в движението, вкл. собственото си такова, независимо дали транспортното средство е в движение или в покой.

Пълномощникът на дружеството въззивник се позовава с жалбата и на Заповед № РД 09-54/18.01.2013г. на Министъра на образованието, младежта и науката, с която е утвърдена програма за обучение на всяка законова норма от ЗДП. Съгласно т. 3, част 3- „Управление на МПС“ от учебната програма, утвърдена за придобиване на категория „С“, предвидено всеки от водачите на ППС, да се запознае с необходимите предпазни мерки при превоз на товари: при товарене, при укрепване на товара, при превоз, при разтоварване“. В аспекта на изложеното поддържа се, че М. С. е бил запознат с правилата за безопасност предвидени в ЗДвП, включително и при товарене и разтоварване на ППС.

Излагат се с въззивната жалба съображения, че по аргумент от чл. 22 ал.1 от ЗЗБУТ, именно работникът следи за възникването на сериозна и непосредствена опасност за здравето и живота си и ако такава е налице, той отказва изпълнението на работата, а в настоящия случай работникът не само не се е ангажирало да запази живота и здравето си, но М. С. е предприел нарочни действия, които са опасни и го застрашават, като е застанал между тежка и нестабилна селскостопанска машина и тежкотоварен камион, по време на разтоварване, поради което са налице основания не само да бъде намалена, но дори и да бъде намалена значително до степен на елиминиране, отговорността на работодателя по реда на чл. 201 ал.1 и ал. 2 от КТ. Съгласно чл. 33 от ЗЗБУТ, всеки работещ е длъжен да се грижи за здравето и безопасността си, както и за здравето и безопасността на другите лица, пряко засегнати от неговата дейност, в съответствие с квалификацията му и дадените му инструкции от работодателя. Поддържа се от жалбоподателят, чрез неговия пълномощник, че именно неспазването на правилата за безопасност от пострадалия, които са му били нормативно известни и за които е бил многократно предупреждаван, са станали причина за

настъпването злополуката и последвалата от нея смърт на шофьора.

Излагат се доводи с въззивната жалба, че от събраните по делото пред първоинстанционния съд доказателства, безспорно се установява, че с поведението си водачът М. С. е допринесъл за настъпването на вредоносния резултат. Така съгласно т. 3 от Окончателния протокол на Шведското следствие, установено е че лицето М. С. е застанал в очевидна зона за опасност, след като на работещите шофьори в този бранш е известно, че в нея са изложени на рискове и следва да се пазят при товарене и разтоварване, независимо дали това се извършва от доставчика или от клиента. Това пострадалият е извършил самоволно, без да се съобразява с дадените му указания, поради което е причинил трудовата злополука. От събраните свидетелски показания се установява, че М. С. е пренебрегнал всички инструкции да не стои в периметъра на опасното разтоварване, като пострадалия е имал достатъчно опит, за да направи извода че следва да стои на безопасно разстояние. Вместо това установява се, че пострадалия от трудовата злополука, когато браната е била вече извън камиона и на 30см. от земята, М. е застанал под нея и е започнал да дърпа единия от коланите, след което браната пада и се стига до летален край. Така твърди се, че е била приложена физическа човешка сила, която нито е била необходима, нито приложима, нито допустима при извършването на разтоварване с машина с дълги метални шипове.

Така поддържа се с въззивната жалба, че макар да е бил изрично инструктиран и предупрежден, притежавал е необходимата квалификация и практически опит за изпълнение на възложената му работа, както и за дейността за товарене и разтоварване на ППС, като е съзнавал възможните неблагоприятни последици, М. С. е проявил груба небрежност, като без да има необходимост, а още по-малко задължение за това, е застанал между браната и камиона, при опит да отметне колан, който нито е бил закачен някъде, нито е пречел за разтоварването на машината, поради което М. С. със своите решения и действия, изцяло е отговорен за настъпването на трудовата злополука, от която е последвал и летален изход./Определение № 202 от 20.03.2019г. на ВКС по гр.д. № 3723/2018г. на III г.о. на ГК; Решение № 291 от 11.07.2012г., по гр.д. № 951/2011г. на IV г.о. на ВКС и Решение № 79 от 27.02.2012г. по гр.д. № 673/2011г. на IV г.о. на ВКС/.

Във връзка с оплакването за необоснованост, оспорват се изводите на първоинстанционния съд в обжалваното решение, досежно размера на определеното обезщетение, като се поддържа че обезщетението за неимуществени вреди не е определено от съда съобразно разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД и при спазване на критерия за „справедливост“. Поддържа се в този смисъл с въззивната жалба, че въпреки че смъртта на М. С. е била за неговите родители тежко изпитание за психиката и емоционалното им състояние, от събраните доказателства не се установява ищците да са променили съществено социалния си живот и същите продължават да развиват бизнеса си. Отделно поддържа се с въззивната жалба, че определеното от първоинстанционния съд обезщетение, не е съобразено с ръста на икономически растеж, със стандарта на живот в страната и със средностатистическите показатели за доходите и покупателната способност на населението към момента на трудовата злополука, поради което определеното обезщетение е завишено по

размер./Решение № 94 от 29.05.2019г. на ВКС по гр.д. № 2649/2018г. на IV г.о. на ГК/

Наведени са доводи с въззивната жалба, че размера на определеното от първоинстанционния съд обезщетение за неимуществени вреди, не съответства и на установената съдебна практика за определяне на обезщетение за неимуществени вреди от настъпила трудово злополука, при смърт на работника или служителя, при сходни на настоящия казус, за което с въззивната жалба е цитирана съдебна практика.

При изложените съображения, иска се от съда да отмени решението на РС П., като отхвърли изцяло предявения иск с правно основание чл. 200 от КТ от ищите Г. Н. С. и Г. С. С., срещу „***“ Е., като недоказан и неоснователен., а при условията на евентуалност да намали размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди, съобразено със събраните по делото доказателства и разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, при приложението на разпоредбата на чл. 201 ал.2 от КТ зарази съпричиняване на трудовата злополука поради груба небрежност, допусната от пострадалото лице.

Претендират се и разноските пред въззивната съдебна инстанция.

В предвидения по чл. 263 ал.1 ГПК двуседмичен срок, по делото е постъпил писмен отговор от въззиваемите Г. Н. С. и Г. С. С., чрез пълномощника адв. В. З., с което се оспорва депозираната въззивна жалба като неоснователна и се изразява становище, че обжалваното решение на първоинстанционния съд е правилно, обосновано и законосъобразно.

Във връзка с доводите за приложението на разпоредбата на чл. 202 ал.1 и ал. 2 от КТ, оспорват се фактическите твърдения на въззивника, наведени чрез неговия процесуален пълномощник с жалбата по делото.

Оспорва се, че съобразно дадените показания на св. Р. А., може да се направи обоснован извод, че същата е предоставила на М. С.- трудовия договор, длъжностните характеристики и съответните инструктажи за безопасност на труда. Възразява се, че в свидетелските си показания същата сочи, че само е изготвила същите и ги е изпратила на имейла на работодателя. Оспорва се и твърдението, че документите свързани с трудовото правоотношение на М. С. са събрани от шведските разследващи органи и изпратени впоследствие на семейството. По делото не са били представени от ответната страна доказателства, кое е лицето, което и изпратило вещите на М. С., като твърди се от въззиваемата страна, че единствените документи, изпратени заедно с тялото на починалия, са били трудов договор и личните му документи- шофьорска книжка и дигитална карта.

Възразява се, че от трудови договори и длъжностни характеристики на други назначени в дружеството шофьори няма как да се черпят правно релевантни факти относно трудовото правоотношение и като цяло на трудовите задължения на М. С.. В длъжностната характеристика се посочват правата и задълженията на съответния работник, свързани с осъществяваната от него дейност. Тя се връчва срещу подпис на работника- в случая такава липсва, което означава, че пострадалия наследодател на ищите не е запознат нито с правата си, нито със задълженията си, произтичащи от трудовия му договор.

С отговора на въззивната жалба сочи се, че показанията на свидетеля очевидец Т.И. са

противоречиви в отделните си части. Така в началото той сочи че са се оборудвали с ръкавици и обувки, като са спрели на широка площадка, за да участват в разтоварването на товара. Свидетелят сочи че той направил всичко, но забравил колана в средата на товара и- „от там станала белята“. След това в показанията си този свидетел твърди, че М. не е участвал в разтоварването, както и че е давал указания разтоварването на товара да се извърши отгоре, а било извършено обратното и разтоварването започнало отдолу. Според пълномощника на въззиваемите, от показанията на свидетеля очевиден- Т.И., не поведението на М. е причина за инцидента, а неправилното и грешно разтоварване на машината и то по изключително несъобразен с габаритите ѝ начин. Свидетелят обяснява, че по принцип нямат право да участват в товаренето и разтоварването на превозваните стоки, но дефакто това не било така, нямало кой друг да го свърши. Соци се още с отговора на въззивната жалба, че свидетелят И. в началото на своите показания твърди, че в този ден не бързали за никъде, но в разпита си пред шведските власти (протокола от разследването е приет като доказателство по делото), разследвали инцидента същия казва, че една „жена от шефовете на фирмата /,***“/ непрекъснато ги питала какво са свършили и какво правят и се налагало да ѝ пращат снимки, че не бездействат, звъняла и по телефона и И. ѝ казал, че когато са готови ще тръгнат за следващия адрес. В този смисъл твърди се от въззиваемата страна, че бързането да се разтовари товара, също е било причина за злополуката, а не поведението на пострадалия М. С..

В отговора на въззивната жалба се цитира Становище от 02.07.2018г. на Агенция по работна среда чието заключение е, че разтоварването на обект като тази брана с нейните размери и тегло изисква умения и подходящо оборудване. В този смисъл поддържа се от пълномощника на въззиваемите по делото, че злополуката е можело да бъде предотвратена, ако изпращачът е имал ясни изисквания за транспортиране, основаващи се на актуалните рискове. Злополуката също така е щяла да бъде избегната, ако доставчикът или е бил предоставил писмени инструкции или ясно е отбелязъл безопасните точки на повдигане на браната. Установява се в този смисъл че както шофьорът, така и персонала на фермата са били изключително затруднени за безопасното разтоварване на браната, която е била с големи габарити, натоварена и транспортирана по рискован и нестабилен начин и поради липсата на инструкции по какъв начин да бъде извършено разтоварването. Соци се с отговора на жалбата, че в посоченото становище също нееднократно е споменато, че вероятно един от коланите е останал закачен към браната и може би починалия просто е искал да помогне, като е пробвал да го откачи, за да може браната да бъде свалена.

Поддържа се с отговора на въззивната жалба, становище за липсата на проведен инструктаж на пострадалия М. С. и връчена срещу подпис длъжностна характеристика, съгласно която същия следва да е наясно какви са трудовите му задължения което е допринесло за процесната трудова злополука. Щом от събраните гласни доказателства се установява, че щом М. С. и Т.И. са разполагали със специални дрехи, ръкавици и обувки (с метални бомбета, каквато е намерена под главата на М., а другата до трупа му, описано в протокола от разследването), и каквито твърдения Т.И. също изнася в показанията си, то шофьорите са

имали задължения да участват и помагат при разтоварването на товарите и М. не е нарушил тази забрана, напротив спазил е указанията, още повече, че като нов работник е искал да се докаже.

Същевременно становището на въззивамите, поддържано от пълномощника им с отговора на въззивната жалба е, че от събраните доказателства се установява, че инструктажа на М. да е проведен устно, като се представя служебна бележка за проведен първоначален инструктаж, която обаче не е подписана от него. Предвид на наличието на сериозни противоречия в показанията на свидетелите разпитани по искане на работодателя, то изразява се становище от въззиваемата страна, *че е останало неустановено по делото, при условията на пълно и главно доказване твърдението, че пострадалият е допринесъл за вредоносният резултат в условията на съпричиняване, поради нарушаване на правилата, касаещи безопасност на труда.*

Оспорват се с отговора доводите наведени с въззивната жалба, че меродавен за изхода на делото е въпроса *дали пострадалия е получил инструкция за безопасност на работата при разтоварване на товара, а не дали е получил инструктаж за безопасност на труда изобщо.*

Наведени са доводи от въззиваемата страна, че цялостната организация относно провеждането на инструктажи, видовете /начален, на работното място, периодичен и извънреден/, техният обхват, продължителност, тематика и програми, документиране, лицата, които ще бъдат инструктирани, както и длъжностните лица, които ще провеждат инструктажите е уредена с императивни законови и подзаконови норми с оглед особената значимост на проблематиката за живота и здравето на работниците и служителите.

Отговорността за провеждането на посочената дейност е на работодателя и е условие за допускане до самостоятелна работа. Съгласно разпоредбата на чл. 281 ал. 1 ,4 и 5 от КТ "Инструктаж и обучение", всички работници се инструктират и обучават по безопасните методи на работа, като провеждането им е задължение на работодателя, а на работа не се допускат лица без необходимите знания и умения. В този смисъл е и разпоредбата на чл. 19 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд, а именно, че работодателят предоставя на работещите необходимата информация за рисковете за здравето и безопасността им, както и за мерките, които се предприемат за отстраняването, намаляването или контролирането на тези рискове.

Оспорват се с отговора на въззивната жалба и доводите наведени от въззивника, чрез неговия пълномощник- *че щом като пострадалия е придобил квалификация и компетентност за професионален шофьор, то в проведените учебни часове за придобитите категории, в тяхната теоретична част се предвиждало обучение по основните правила за техника и безопасност.* Развити са съображения от въззиваемата страна, че всяко едно трудово правоотношение и свързаните с него права и задължения са строго определени и ясно посочени, като не е случайно изискването за подпис на работника както в документите, удостоверяващи проведен инструктаж, така и в длъжностната характеристика, а такива нормативни актове в настоящи случай липсват.

Наведени са възражения с отговора на въззивната жалба, че от събраните доказателства пред

първоинстанционния съд, налице са констатации на комисията, разследвала трудовата злополука, че работодателят *допуска множество нарушения на нормативната уредба*, подробно описани и установени в Протокол № 5103-01-5/18.06.2018г. на ТП на НОИ Благоевград за резултатите от извършеното разследване на злополуката, станала на *г. с пострадалия М. Г. С. - *липса на подписана длъжностна характеристика, липса на всякакви инструктажи - начален и преди отпътуване; нарушения на нормативната уредба във връзка със Закона за здравословни и безопасни условия на труд, липса на застраховка и много други, описани подробно*. Този протокол не е оспорен в производството по делото пред РС П. от страна на ответника – работодател, поради което неговите констатации обвързват съда разглеждащ делото.

Твърди се от въззиваемите чрез пълномощника им по делото, че твърденията на работодателя са, за проведен устен инструктаж на работника, без същият да е документиран, като страната въззивник се позовава и на практическите насоки, давани от свидетелят Т.И. на пострадалия М. С.. Поддържа се с отговора на въззивната жалба, че *при констатации за обичайна практика на занижени изисквания, непровеждане или формално провеждане на инструктажите, липсата на трудов опит, множеството варианти за товарене и разтоварване на доставяните с товарния автомобил стоки, без нужните указания за конкретното разтоварване и при постоянното притискане от служителка на работодателя да бързат за следващия адрес, не може да бъде направен извод, че пострадалия работник е бил наясно с технологичния процес по разтоварването, функционирането на товарния автомобил, както и реалната опасност и рисковете за здравето му при разтоварване на товари с големи габарити, като процесния*. Излагат се съображения от въззиваемата страна, че грубата небрежност е проява на самонадеяност, при която предполагаш или знаеш за евентуалния неблагоприятен резултат от поведението си на нарушаване на правила за безопасност и на технологичните правила, които са ти известни, но въпреки това съзнание считаеш, че можеш да го избегнеш. В случая обаче не може да се приеме наличието на груба небрежност, тъй като у работника М. С. е липсвала възможността да съобрази опасността, произтичаща от разтоварването на машината с големи габарити от ремаркетото на камиона, поради липсата на ясни и точни указания по какъв начин би следвало да се извърши такова едно разтоварване.

Становището изразено с отговора на въззивната жалба от пълномощника на въззиваемите е, че въз основа на събраните доказателства по делото, *останало е недоказано твърдението на ответника- работодателя, че на пострадалия е проведен инструктаж*, тъй като липсват доказателства за проведен първоначален и ежедневен инструктаж, който за международните шофьори е задължителен, съгласно чл. 15 от Наредба РД-07-2/16.12.2009г., която изисква да се провежда ежедневен инструктаж на работещи, пряко заети в дейности с висок производствен риск. Сред тези дейности са включени и международните автомобилни превози. В Наредба № РД-07-2 от 16 декември 2009г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите, по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, няма изрично изискване

инструктажите да се провеждат от лице, което изпълнява ръководна длъжност. В чл. 15 ал. 3 се казва, че „ежедневният инструктаж се провежда от прекия ръководител на работата или друго лице, определено със заповед на работодателя“. С оглед на изисквания на цитираната наредба, налага се извода че всяко лице може да провежда инструктаж, ако отговаря на две условия: лицето да е определено писмено от работодателя; лицето да е преминало ежегодно обучение съгласно чл. 6. ал. 1, т. 3 на същата Наредба. По делото са наведени твърдения, а е представена заповед, която не е оспорена, че това лице е свидетелят И. С.. Не се твърди от ответника а и не се опровергава от събраните по делото доказателства, включително и от разпита на С., че същия е преминал нужното обучение- „нямат сертификат по трудова медицина, но имам много опит. И това, което аз ще предам на шофьорите е много по- точно от колкото това, което учим по трудова медицина. Имам книжка за професионален шофьор“. Съгласно изискванията на чл. 15 ал. 2 от НАРЕДБА № РД-07-2 от 16 декември 2009г. «За водачите в международните автомобилни превози и за водачите, превозващи опасни товари по силата на Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе - ADR, и Наредба № 40 от 2004г. за условията и реда за извършване на автомобилен превоз на опасни товари (обн., ДВ, бр. 15 от 2004г.; изм., бр. 12 и 67 от 2007г.), ежедневният инструктаж се съвместява с периодичния инструктаж, провежда се преди тръгване на път и се документира в Книгата за ежедневен инструктаж.” На практика в Наредба № РД-07-2 няма изрично изискване инструктажът да се проведе непосредствено преди тръгване на път или в деня на тръгване. Ако инструктажът се проведе предния ден- при издаване на пътен лист /на товарителницата, при извършване на Предпътния технически преглед/, то ще е преди тръгване на път. Твърди се от въззиваемите че по делото от страна на работодателя пътни листа не са представени, нито пък книга за ежедневен инструктаж, като дори не се твърди да има такава.

При изложените съображения в отговора на въззивната жалба, иска се от въззиваемата страна съставът на ОС Благоевград да приеме, че в случая не е налице съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалия работник. Щом работодателят допуска постоянна практика при нарушаване правилата за безопасна работа и щом не осигурява всичко необходимо за нея, не може да се прилага "грубата небрежност" тогава, когато има трудова злополука. При липса на надлежно извършен инструктаж заради липсата на яснота относно рисковете на извършената работа, поведението на пострадалия не може да се третира като небрежност, още по-малко такава по смисъла на чл.201 ал.2 КТ. Когато трудовата злополука е настъпила в резултат на работа с неизправна машина или без да е проведен точен инструктаж за технологичните правила и правилата за безопасност при работа, то поведението на работника може да бъде окачествено като груба небрежност, само когато от обстоятелствата е било несъмнено ясно, че определени негови действия могат да доведат до злополука, увреждаща здравето му.

С отговора на въззивната жалба, развити са правни съображения и относно това, че в изключителната хипотезата на чл.201 ал. 2 от КТ вината на пострадалия не може да се предполага. За да се приеме, че предпоставките на чл.201 ал. 2 КТ са налице е необходимо да

бъде установено по категоричен начин по делото, извършването на действия от страна на пострадалия и то със съзнанието за възможното настъпване на вредоносните последици и самонадеяното отношение към съществуващата опасност от тяхното настъпване, като доказателствената тежест е на работодателя. Сочи се от въззиваемата страна, че работодателят, въвел възражението за съпричиняване от страна на работника, следва да докаже, че трудовата злополука е настъпила и поради проявена от работника груба небрежност при изпълнение на работата, т.е. *при условията на пълно и главно доказване работодателят следва да установи не само, че работникът е допуснал нарушение на правилата на безопасност на труда, но че е извършвал работата при липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност.* Изводът за наличието на груба небрежност не може да се основава на предположение, като при липса на доказателства за механизма на трудовата злополука и за осъществени от пострадалия действия в разрез с изискванията за безопасност на труда, категоричен извод за допусната груба небрежност не може да се направи.

Оспорват се с отговора на въззивната жалба, навадени доводи от въззивника за прекомерност на размера на определеното от съда обезщетение за неимуществени вреди, съгласно чл. 52 от ЗЗД. В този смисъл оспорва се достоверността на свидетелските показания на тримата свидетели които демонстрират близост със семейството на ищците, но не могат да посочат точния адрес на къщата на родителите на М.. Възражава се от въззиваемата страна, че факта, че М. планирал да се ожени за приятелката си след завръщането си от Ш. и да създаде свое семейство, не може да се съотнася към твърдяната от ответника липса на близост между починалия и неговите родители. Това, че пострадалият е смятал да създаде свое семейство, не опровергава доказаното по делото- че до момента на смъртта му същият е живеел съвместно с родителите си в едно домакинство. Навадени са доводи с отговора на въззивната жалба, че загубата на дете е най- голямата житейска трагедия, която може да сполети едно семейство и по никакъв начин нелепо загиналия М. не може да бъде „заместен“ от брат си К.. Възражава се още от въззиваемата страна, че по делото не са събрани убедителни доказателства, какво към настоящият момент е емоционалното състояние на ищците, както се твърди във въззивната жалба. Същевременно излагат се доводи от въззиваемите, че от разпита на св. Г. видно е- „че родителите са състарени видимо с поне 10 години“. Повече от две години след смъртта на сина им всяка сутрин без понеделник с бели цветя и кафе, както са го правили със сина си преди, двамата родители ходили на гроба на сина си и го пиели там заедно, тъй като имали такава традиция всяка сутрин да си пият кафето с него приживе. Според свидетелските показания, не смеели пред майката никакви теми на разговор да подхванат, тъй като тя всичко свързвала с М. и се разстройвала. В този смисъл поддържа се с отговора на въззивната жалба, че не само че родителите не са превъзмогнали загубата на М., но и никога няма да приемат, че вече го няма. От разпита на свидетеля В. също става ясно, че след смъртта на М. родителите му се чувстват много зле и не са превъзмогнали загубата му. Все още не можело да се говори свободно пред тях за М., разстройват се. Застъпва се тезата от въззиваемата страна, че противно на изложеното във въззивната жалба ищците са доказали както обема, така и

интензитета на претърпените от тях неимуществени вреди, вследствие смъртта на техния син, настъпила при трудова злополука. Предявеният иск е не само доказан по основание, но определеното от първоинстанционния съд обезщетение е справедливо и съответстващо на установената фактическа обстановка по делото.

При изложените съображения, иска се от адв. В. З., като пълномощник на въззиваемите ищци- Г. Н. С. и Г. С. С., съдът да оставите без уважение депозираната от ответника въззивна жалба, както и да потвърдите Решението на РС П., по гр.д. № 35/2019г. като правилно, обосновано и законосъобразно.

Съдът при проверката си в закрито заседание по реда на чл.267 във вр. с чл. 262 ГПК намира подадената въззивна жалба за допустима като подадена в срока за обжалване, от легитимирана страна с правен интерес, срещу валиден съдебен акт, подлежащ на въззивно обжалване и последващ съдебен контрол. Същата е редовна и отговаря на изискванията на закона за форма и съдържание.

Подадения отговор на въззивната жалба от насрещната страна е своевременно депозиран по делото, от надлежна страна за подаване на отговор на въззивна жалба, като е редовен с оглед на изискванията за съдържание.

Пълномощниците на страните по делото, в предоариите си при устните състезания и с писмени защиты пред настоящата въззивна съдебна инстанция, изгалаг правните си доводи и аргументи, като поддържат изцяло становищата си изразени с въззивната жалба и писмения отговор на същата.

Съдът, след като обсъди по реда на чл. 236 ал. 2 от ГПК събраните по делото доказателства и становища на страните, съобрази от фактическа и правна страна следното:

Производството е обрзуавано въз основа на предявени обективно и кумулативно съединени искове по чл. 200 от КТ и чл. 86, предявени от Г. Н. С., ЕГН *, с постоянен адрес: гр. Д., ж.к.“Б.“, бл. *, вх. *, ап. * и Г. С. С., ЕГН *, с постоянен адрес: с. К., общ. Д., ул. „Т.“ № *, чрез пълномощника им адв. В. З., срещу „****“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „Ц. Б.“ № *, обл. Б. представлявано от управителя С. Р..

С исковата молба се сочи, че ищите Г. С. С. и Г. Н. С., са родители на М. Г. С., починал на 14.08.2018г.

Твърди се в ИМ с която е сезиран РС П., че М. Г. С. е бил в трудово правни отношения с дружеството ответник- „****“ Е., на длъжността „шофьор на товарен автомобил" с Код по НКБД 83322006, като същият е починал в резултат на трудова злополука, възникнала на *г. в град Х., К. Ш. в животновъдна ферма „Н.", за която е издадено Разпореждане № 5104-01-42/25.06.2018г. по описа на ТП Благоевград на НОИ, с което на основание чл. 60, ал. 1 от КСО, декларираната злополука с М. Г. С., настъпила на *г., е приет за токово пж чл. 55, ал. 1 от КСО.

Исковата претенция е за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищите по делото- Г. С. С. и Г. Н. С., поради смъртта на техния син М. Г. С., в резултат на

настъпилата на *г. трудова злополука, като се иска от съда да осъди дружеството работодател „****“ Е., да им заплати сума от по 150 000лв. на всеки един от тях, ведно със законната лихва върху претендираната главница, от датата на увреждането, до датата на заплащане на обезщетението.

С писмен отговор на ИМ по реда на чл. 131 от ГПК, ответникът „****“ Е. чрез процесуалния си пълномощник, оспорва предявените иски по основание и размер. От ответната страна не се оспорват фактическите твърдения наведени с ИМ по делото- принава се че М. Г. С. е бил в трудово правни отношения с „****“ Е., признават че настъпилия инцидент при разтоварването на товарния автомобил, в резултат на който е настъпила смъртта на сина на ищците, има характера на трудовата злополука по смисъла на чл. 55 ал.1 от КСО, като не оспорват и механизма на настъпването на увреждането, за който се твърди от ответната страна че е установен по безспорен начин от полицейските органи в К. Ш., за което е бил съставен окончателен полицейски протокол от 24.08.2018г.

С писмения отговор на ИМ, сочи се от ответната страна, че „***“ Е. е дружество, осигуряващо пренос на товари в рамките на Европейския съюз и в тази връзка осъществява множество преноси на товари от и за К. Ш. и К. Д., както и разполага с база в М., Ш.. М. Г. С. изразил желание да работи като между народен шофьор, на длъжността „шофьор товарен автомобил“ в „***“ Е., считано от 04.05.2018г. заради което бил зачислен на обучение при негов приятел- Т.И..

Поддържа се с писмения отговор от дружеството ответник, чрез неговия пълномощник, че на М. Г. С. са били връчени за подпис документи- трудов договор, длъжностна характеристика и др, като същите са изпратени на И. С., а той ги предоставил за подпис на М. С., с оглед започването му на работа. Твърди, че към този момент за пореден път на С. били указани всички права и задължения, извършени са всички инструктажи за безопасност, посочени са рисковете в професията като шофьор на товарен автомобил, указано е, че най-важното е запазване живота и здравето на служителите и едва след това отговорността към товара. След като документите били връчени на М. С., същият посочил, че ще ги разпише и ще ги върне по-късно в базата в М., Ш., тъй като бърза за курс с Т.И.. Дватама тръгват на курс и М. С. не минава повече през базата в М., Ш., за да остави подписаните документи.

С писмения отговор сочи се от ответника, че дружеството „****“ Е. има сключено рамково споразумение от 14.04.2018г. за извършване на наземни превози с товарни автомобили от името и за сметка на В... /Б./- международна транспортно-логистична компания, по силата на което Б. сключва договори за превоз на товари със свои клиенти като организира и координира тяхното транспортиране до съответните получатели с курсове на сухоzemни превози чрез „***“ Е.. Превоза който Т.И. извършил заедно с М. С., бил заявен именно в рамките на сключеното споразумение, чрез изричен Манифест, като ответното дружество е следвало да извърши само превоза на товара, но това не е включвало в задълженията на водачите на товарния автомобил извършването на дейности по товаряне и разтоварване на превозвания товар. Поради това разтоварването на браната/култиватор/, е била извършвана с багер с вилки от собственика на стопанството до която е била доставена. Шофьорите на

товарния автомобил/ Т.И. и М. С./, нямали никакви задължения във връзка с товаренето и разтоварването на превозваната от тях селскостопанска машина, която е била със големи габарити.

Поддържа се с писмения отговор от ответника, чрез пълномощника му пред първоинстанционния съд, че трудовата злополука настъпила когато М. С. без причина и без да му е поставяна такава задача, по време на розтаварването на браната, е приближил към нея за да се опита да отстрани колан, който не е имал отношение към разтоварването. Сочил се в писмения отговор, че както в предварителния, така и в окончателния полицейски протокол е посочено, че причина за смъртта на пострадалото лице е „небрежност“, тъй като лицето М. С. е застанал в очевидна зона на опасност/между товарния автомобил и разтоварвания товар/, за който шофьорите са инструктирани, че навлизането в тази зона е поемане на значителен рист, поради което същите на следва да застават там по време на самото разтоварване.

Твърди се с писмения отговор на ИМ от ответника, че М. С. многократно е предупреждаван да не застава в близост до товара, но той е сторил това самоволно, без да се съобразява с дадените му указания, поради което е причинил трудовата злополука.

С писмения отговор се поддържа още, че за началото на 2018г. „***“ Е. има сключени няколко полици за застраховка „трудова злополука“ със застрахователя „Д...“ А., въз основа на застрахователна полица с № *, сключена посредством застрахователния посредник „Д...“ О., поради което пред първоинстанционния съд са конституирани като трети лица- помагачи на ответника „Д...“ А. и застрахователния посредник- „Д...“ О..

С писмения отговор на ответника по реда на чл. 131 от ГПК, наведени са правни доводи, че М. Г. С. по собствена инициатива е застанал в опасната зона на разтоварване на товара, с което е станал причина за настъпването на трудовата злополука, като без значение в този случай е и дали на същия е бил направен от работодателят начален и последващ инструктаж, тъй като същият е действал при условията на груба небрежност по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ. С гореизложеното обосновава се от ответната страна позиция за недоказаност и неоснователност на предявените претенции и искане за отхвърлянето им като такива. Алтернативно, в случай, че съдът установи основание за ангажиране отговорността на работодателя „***“ Е., обосновава теза за съпричиняване на процесната трудова злополука от страна на починалия работник.

Възразява се с писмения отговор, че размера на претендираното обезщетение за вреди настъпили от трудова злополука е силно завишен, като същият в случай че се установи отговорността на работодателя, следва да бъде определен по справедливост и съобразно чл. 52 от ЗЗД от съда.

В хода на делото пред РС П. са събрани писмени и гласни доказателства, допуснати са и назначени от съда съдебно- медицинска експертиза и съдебно техническа експертиза.

Пред въззивната съдебна инстанция не са направени от страните доказателствени искания и не са събирани нови доказателства.

С обжалваното Решение № 8006/26.01.2022г., постановено по гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., съставът на първоинстанционния съд е осъдил „****“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „Ц. Б.“ № *, обл. Б. представлявано от управителя С. Р., да заплати на Г. Н. С., ЕГН *, с постоянен адрес: гр. Д., ж.к. „Б.“, бл. *, вх. *, ап. * и Г. С. С., ЕГН *, с постоянен адрес: с. К., общ. Д., ул. „Т.“ № *, сума в размер на 150 000лв. за всеки един от тях, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени поради смъртта на сина им М. Г. С., починал на *г., вследствие на трудова злополука, възникнала в град Х., К. Ш. в животновъдна ферма „Н.“, призната за такава с Разпореждане № 5104-01-42/25.06.2018г. по описа на ТП - Благоевград на НОИ, с което на основание чл. 60, ал. 1 от КСО, същата е приета за такава по чл. 55, ал. 1 от КСО, ведно със законната лихва върху присъдените главници, считано от датата на увреждането- *г. до окончателното изплащане на дължимото.

С постановеното решение съставът на РС П., е осъдил ответника „****“ Е., да заплати ищците Г. С. С. и Г. Н. С., направените разноски пред първата съдебна инстанция, както и да заплати по сметката на ОС Благоевград дължимата държавна такса в размер на 12 000лв. и сумата 409.40лв. за вещо лице.

Решението е постановено при участието на третите лица- помагачи на ответника „Д...“ А. и застрахователния посредник- „Д...“ О..

Срещу първоинстанционното решение на РС П. е депозирана въззивна жалба от „****“ Е., чрез неговия пълномощник, въз основа на която е образувано настоящото дело.

Въз основа на събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност, не са налице основания за промяна на фактическите изводи на първостепенния съд, като следва да се приеме за установено и доказано следното:

Установява се по делото, че ищците Г. Н. С., ЕГН ***** и Г. С. С., ЕГН *****, са възходящи– родители, на М. Г. С., ЕГН *****– техен син. Тази родствена връзка не се оспорва от страните по делото.

Съгласно приетия по делото препис-извлечение от акт за смърт, неоспорен от страните по делото, М. Г. С., ЕГН *****, е починал на *г. в Ш., Х., за което е съставен Акт за смърт №*/*г. по описа на длъжностното лице по гражданско състояние при Община Д..

Не се спори между страните по делото, че починалия М. Г. С. е бил към датата на смъртта си обвързан от валидно трудово правоотношение с дружеството работодател- „****“ Е., възникнало въз основа на Трудов договор № 127/04.05.2018г., сключен за неопределен срок, със срок на изпитване 6 месеца и при пълно работно време. Установява се от събраните писмени доказателства че М. Г. С. е изпълнявал, считано от 04.05.2018г. длъжността „шофьор на товарен автомобил" с Код по НКБД 83322006 при дружеството въззивник, като същият е бил осигурен за всички осигурителни рискове, включително за трудова злополука.

Установява се от събраните доказателства пред първоинстанционния съд, че със Заповед № 421/04.05.2018г. на Управителят на „****“ Е., М. С. е бил командирован в периода 04.05.2018г.-31.05.2018г. със задача “международен транспорт”, като е бил обучаван за

работата си от свидетелят Т.И..

Не се спори по делото, а установява се и от събраните гласни доказателства/показанията на свидетеля Т.И.-очевидец/, че на *г. М. С. е изпълнявал международен превоз на товар, управлявайки товарен автомобил марка „В.“ рег. № *, заедно с колегата си Т.И.. Около 8.00 сутринта двамата тръгнали от базата на дружеството работодател в гр. М., Ш. с товари за три адреса. Към 08.10 часа пристигнали на адреса за разтоварване- град Х., К. Ш. в животновъдна ферма „Н.". Подготвили за разтоварване товара– навесен култиватор/брана/ с дължина 7м. и височина 3.5м. Свидетелят Т.И. се качил на каросерията на камиона и освободил браната от коланите, с които тя била обезопасена за през време на превоза. Представител на фермата започнал разтоварването с фадрома с вилици.

Въззивният съд намира, че писмените материали, съдържащи се в полицейската преписка изпратена от Полицейската служба в Ш., в частта и в която се съдържат разпитите на свидетелите очевидци, констатациите на полицейските служби при извършените процесуални действия за нуждите на друго полицейско производство, проведено от прокуратурата в Ш., по своята същност съставляват частни свидетелстващи документи, които нямат обвързваща доказателствена сила за съда разглеждащ настоящото дело. Констатациите по изпратената преписка обаче са залегнали в изводите на Специалната комимисия, назначена със Заповед № 1015-01-80 от 29.05.2018г. на Ръководителят на ТП на НОИ- гр. Благоевград, за извършване на проверка на резултатите от извършеното разследване на злополука, станала на *г. в град Х., К. Ш. в животновъдна ферма „Н.".

След подадена Декларация за трудова злополука № 02/17.05.2018г. от страна на работодателя- „****“ Е., извършена е проверка, която е приключила с приетия като писмено доказателство Протокол № 5103-01-5/18.06.2018г. на ТП на НОИ Благоевград за резултатите от извършеното разследване на злополуката, станала на *г. с пострадалия М. Г. С., констатациите по която не са оспорени от страните по делото.

Не е спорно между страните, а установява се по безспорен и несъмнен начин и механизма на настъпването на трудовата злополука, за което по делото са събрани множество писмени и гласни доказателства, които не се в противоречие едно с друго, като се допълват и убедително се подкрепят.

При започване на разтоварването на товара- навесен култиватор/брана/ с дължина 7м. и височина 3.5м., което е било извършвано от собственика на фермата чрез фадрома с вилици, Т.И. и М. Г. С. застанали настрани от товара, като в показанията си И. сочи, че неколккратно преди това в процеса на обучението на С., той му казвал че шофьорите на камиона не участват в разтоварването на товара и нямат задължения в тази насока.

Установява се, че при разтоварването навесния култиватор/брана/ с дължина 7м. и височина 3.5м., е бил подхванат от фадромата с вилиците отдолу, като в този случай липсвали инструкции за начина на разтоварването на товара. Когато товарът бил на около 1 метър извън ремаркетото и на около 60см. височина, внезапно М. С. тръгнал да дърпа един от предпазните колани, който останал праметнат, но не влияел на самото разтоварване, като по

този начин се озовал между ремаркетото и разтоварвания култиватор/брана/. В приетия като писмено доказателство Протокол № 5103-01-5/18.06.2018г. на ТП на НОИ Благоевград за резултатите от извършеното разследване на злополуката, като основна причина за настъпилата злополука се сочи именно заставането на М. Г. С. в зоната на възможното падане на премествания товар. В момента в който С. се озовал в тази опасна зона за разтоварването, култиваторът се наклонил и тръгнал да пада към него. С. се опитал да се защити с ръце, но култиваторът го ударил и той паднал по лице, след което товара паднал върху главата му. В резултат на удара от падналия върху М. Г. С. култиватор, същият е получил счупване на основата на черепа и на лицевата част на черепа, нараняване на продължението на гръбначния мозък, наранявания на черния дроб с кръвоизлив към коремната кухина, довели до смъртта му, непосредствено след удара, поради получени телесни увреждания, несъвместими с живота на пострадалия.

Не е спорно по делото, че смъртта на М. Г. С., настъпила на 14.08.2018г. съставлява трудова злополука. С приетото като писмено доказателство по делото- Разпореждане № 5104-01-42/25.06.2018г. по описа на НОИ, ТП-Благоевград/съставляващо официален удостоверителен документ/, на основание чл. 60 ал.1 от КСО, съставено от длъжностно лице при НОИ, ТП Благоевград, в кръга на служебните му задължения, според състава на ОС Благоевград се установява, че декларираната злополука вх. № 5101-01-40 от 23.05.2018г. и вх. № 5101-01-41/28.05.2018г. по описа на ТП-Благоевград на НОИ, от осигурителя- „***„ Е., по повод на смъртта на М. Г. С., ЕГН *****, настъпила на *г., е призната по установения от закона ред за трудова злополука по смисъла на чл. 55 ал.1 КСО. Съобразно извършеното от представители на ТП на НОИ-Благоевград разследване на злополуката, констатациите от което са обективирани в приетия като писмено доказателство Протокол № 5103-01-5/18.06.2018г. Трудовата злополука е настъпила по време и във връзка с извършената работа– при разтоварване на навесен култиватор от ремаркетото на товарен камион. По делото няма данни разпореждането да е обжалвано по установения в закона ред, като същото не е оспорено в настоящия процес досежно отразените в него фактически констатации за махенизма и причините на настъпване на трудовата злополука.

По делото е допусната и приета от първоинстанционния съд съдебно-медицинската експертиза, която съставът на ОС Благоевград намира за обективна и достоверна, отговаряща в пълен обем на поставените задачи, компетентно изготвена, неоспорена от страните и убедително подкрепена от останалите събрани по делото доказателства. От приетото заключение на експерта доказва се по несъмнен начин, че получените на *г. от М. С. травматични увреждания се дължат на действието на твърди тъпи предмети, по механизма на удари с или върху такива, и добре отговарят да са получени по време и начин при процесната трудова злополука. Експерта е категоричен в заключението си, че причината за смъртта на М. С. е тежка шийна травма със засягане на продълговатия мозък, довела до възходяща парализа със засягане на жизненоважни центрове –дишане и сърдечна дейност. Потвърждава се, че пострадалият е получил счупване на основата на черепа и на лицевата част, нараняване на продължението на гръбначния мозък, наранявания на черния дроб с

кръвоизлив към коремната кухня, довели до смъртта му. Вещото лице сочи категорично, че между получените травматични увреждания вследствие възникналия на *г. с М. Г. С. инцидент и настъпилата непосредствено след това смърт на лицето е налице пряка и непрекъсваща причинно-следствена връзка.

По делото са събрани пред първоинстанционния съд гласни доказателства във връзка с претенцията за неимуществени вреди, предявена от родителите на почанилия М. С. срещу дружеството работодател. Към момента на настъпване на трудовата злополука М. С. е бил на 35 години- в разцвета на силите си, физически и психически здрав, управляващ започнатия от родителите му бизнес– търговия с плодове и зеленчуци, за който те се надявали да бъде поет именно от него. По това време М. имал приятелка и вече се готвел да се жени, като искал заради това да попътува и да събере пари. От показанията на свидетелите се установи че М. С. е живял с родителите си в едно домакинство. Всеки от тях се е грижел за останалите, отношенията им били основани на взаимна любов, уважение, разбиране, подкрепа и помощ/материална и морална/. Между родителите и М. С. съществувала дълбока привързаност. От събраните свидетелски показания пред РС П. се установява, че внезапната смърт на М. С. била изключителен шок за ищците. Установява се че след смъртта на сина им, ищците изобщо не са преживели смъртта му- ежедневно посещават гроба, носейки цветя и кафе, което синът им обичал и което приживе с М. С. имали традиция да пият заедно сутрин. Загубата на родителите със смъртта на сина им е огромна- те са загубили любящ и предан син, който бил тяхна емоционална, материална и морална подкрепа. Свидетелят Г. сочи в показанията си- „...За мен са видимо остарели с поне 10 години. Няма да го приемат/смъртта на детето си/ никога..” Същият свидетел в показанията си сочи още- „...Специално Г. стана много затворена в себе си, понеже на всяка тема, за която разговаря, я свързва с М. и почти винаги се натъжава. Много рядко съм я виждал да се усмихне по някакъв повод.” Родителите споделили със свидетелят Г.- „...за нас всичко приключи, крепи ни К..” Разпитан пред първоинстанционния съд, свидетелят Георгиев заявява- „...По моя преценка не са превъзмогнали загубата на М..” Също сочи за техните посещения на гроба на детето им всяка сутрин с кафе и бели цветя. Свидетелят В. също изказва становище, че ищците не са превъзмогнали тежката загуба на любимия си син. Соци в показанията си, че не могат да говорят пред тях за смъртта на М.. Соци в показанията си- „...Като започнем да говорим за М., майка му започва да плаче. Те се промениха много след смъртта му. Баща му не е такъв какъвто беше преди това..”

Във връзка с наведеното възражение за съпричиняване от страна на починалия работник за настъпване на трудовата злополука, основано на доводи за груба небрежност по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ, спорен между страните е въпроса проведен ли е от работодателят начален, периодичен и ежедневен инструктаж относно спазване на правилата за безопасност за работата на М. Г. С., която същият е изпълнявал докато е бил на работа при дружеството въззивник, на длъжността „шофьор на товарен автомобил" с Код по НКБД 83322006.

За да се приеме, че предпоставките на чл. 201 ал. 2 КТ са налице е необходимо да бъде

установено по категоричен начин по делото, като доказателствената тежест по правилата на чл. 127 ал. 1 ГПК за това е на работодателя, извършването на такива действия от страна на пострадалия и то със съзнанието за възможното настъпване на вредоносните последици и самонадеяното отношение към съществуващата опасност от тяхното настъпване. Въз основа на събраните пред първоинстанционния съд доказателства, въззивният състав на съда намира за неуспешно доказано при условията на пълно и главно доказване, че на починалия работник М. Г. С. са били извършени според правилата на закона- първонечален, периодичен и ежедневен инструктаж.

Свидетелката Р. А., разпитана по искане на ответника, работи в счетоводна къща която е обслужвала дружеството „****“ Е., към момента на постъпването на М. С. на работа. Същата е подготвила документите/трудова договор/на лицето постъпващо на работа. Изпратила го по имейл на работодателя- „****“ Е., като в същия ден изплатила и уведомление до НАП за сключения трудов договор. Същата обаче не може да си спомни дали при нея се е върнал подписан трудов договор с новия работник- М. Г. С.. Свидетелят С. работи от години първоначално като шофьор, а по- късно като шеф-отговорник на базата на фирмата в Ш.. По делото е приета от първоинстанционния съд Заповед № 1/2018г., издадена от управителят на „****“ Е., по силата на която на свидетеля И. С. са възложени задачи за ръководство и инструктаж на работещите в базата. Свидетелят сочи в показанията си пред РС П., че устно разяснил правата на С., като му предоставил документи- трудов договор, длъжностна характеристика и първоначален инструктаж за безопасност на работата, които М. поставил на предното табло на автомобила и обещал да се запознае с тях и да ги подпише. Свидетелят сочи в показанията си че предоставените на работника документи не са му върнати подписани от М. С.. С. твърди, че е направил на постъпващия работник и устен инструктаж, като му обяснил какви са задълженията му като шофьор на товарен камион, както и условията за безопасност при товарене и разтоварване на камиона. Свидетелят като отговорник на работниците в базата в Ш. сочи, че в базата има и специална книга, в която работниците се разписват при извършен месечен, седмичен и годишен инструктаж. Соци пред съда че книгата се намира в базата и че при извършването на всеки един от инструктажите работниците се подписват че такъв им е извършен и това се отбелязва в книгата.

По делото не са представени и приети като писмени доказателства части от нарочните книги за инструктаж водени в дружеството „****“ Е., от които да се установява по безспорен и несъмнен начин, че на М. Г. С. са били провеждани начален, периодичен и ежедневен инструктаж, които съобразно общата разпоредба на чл. 63 ал. 4 от КТ, следва да са задължително в писмена форма и да са подписани от работника на който е извършен инструктажа. Представените извадки от книгите за инструктаж не сочат за провеждани такива инструктажи на М. С., а по делото е приета Служебна бележка без номер, с дата 04.05.2018г., за проведен начален инструктаж за безопасност и здраве на работника на работа на 04.05.2018г., но същата е подписана само от Управителят на „****“ Е., но не и от работника М. Г. С., поради което въззивният съд намира че по делото не са представени

убедителни писмени доказателства удостоверяващи извършването на първоначален, периодичен и ежедневен инструктаж на починалия М. Г. С..

По делото е представена и приета като писмено доказателство и длъжностна характеристика за длъжността „шофьор на товарен автомобил“ с Код по НКБД 83322006, но същата не е подписана от М. Г. С., поради което не се установява и доказва по делото, че същата е била връчвана на работника срещу подпис, поради което не се доказва по делото че същият е бил запознат както със задълженията си за длъжността която е изпълнявал, така и с правилата за безопасност при тяхното изпълнение. Без значение е според въззивния съд, че според задълженията включени в приетата длъжностна характеристика, липсват правила за товарене и разтоварване на превозвания товар. В свидетелските си показания по делото, свидетелят Т.И. сочи, че в задълженията на шофьорите на товарните камиони не са включени задължения във връзка с товаренето и разтоварването на превозваните товари, но често се налага те фактически да извършват такива, тъй като няма кой друг да ги извърши. В показанията си той сочи че при разтоварването на товара на *г. той лично се качил на камиона и махнал брезента, след което освободил коланите с които товара бил укрепен за да бъде превозван безопасно. Свидетелят сочи, че след спирание на камиона двамата с М. Г. С. се облекли специални дрехи, ръкавици и обувки с метални бомбета. Обстоятелството че двамата шофьори са обекли предпазни облекла и обувки косвено води на извода, че същите са имали задължения да участват и помагат при разтоварването на товара от камиона. Поради липса на проведен редовен инструктаж от задълженото за това лице, на М. Г. С. не са били разяснени задълженията му при работния процес, правилата за безопасност при товарене и разтоварване на камиона, както и възможните рискове при извършването на работата му.

Изводите на съда за липса на провеждан първоначален и ежедневен инструктаж, основани на анализа на съвкупния доказателствен материал по делото се потвърждават и от констатациите на нарочната комисия посочени в приетия като писмено доказателство Протокол № 5103-01-5 от 18.06.2018г. за резултатите от извършеното разследване на злополуката, станала на *г. с М. Г. С., ЕГН *****, в който е прието че са допуснати от работодателят „***“ Е., нарушения на императивните разпоредби на чл. 12 ал.1 и ал. 2 и чл. 15 ал.2 от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията и реда за провеждане на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд/обн. ДВ бр. 102/22.12.2009г./, относно начина и реда на провеждане на начален и ежедневен инструктаж на работниците и служителите, заети в дейности с висок производствен риск, каквато е дейността на водачите в международните автомобилни превози и за водачите, превозващи опасни товари по силата на Европейската спогодба за международен превоз на опасни товари по шосе – ADR. Не се доказва по делото от събраните доказателства, че на пострадалия от трудовата злополука работник М. Г. С., са били провеждани ежедневен инструктаж преди тръгване на път, които да се документира в нарочната Книга за ежедневен инструктаж, срещу подпис на работника, съгласно чл. 15 ал.1, във вр. с чл. 15 ал. 2 от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009г. за условията

и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на безопасни условия на труд. Не се установява по делото при условията на пълно и главно доказване, а в процесуална тежест на работодателят е да извърши такова доказване съобразно разпределената доказателствена тежест от съда, че на М. Г. С. е бил извършен и първоначален инструктаж при постъпване на работа, което обстоятелство да е установено писмено по реда на чл. 63 ал. 4 от КТ и да удостоверено с подписа на работника.

Въззивният състав на ОС Благоевград въз основа на събраните по делото доказателства намира за недоказано и обстоятелството, че при постъпване на работа, на работника М. Г. С. са били разяснени трудовите му задължения, съобразно длъжността която е заемал след започване на работа, тъй като липсват доказателства че на същия е била връчена длъжностна характеристика при сключване на трудовия договор срещу подпис и с отбелязване на датата на връчването, съгласно чл. 127 ал.1 т. 4 от КТ. Така същият не само не е бил запознат с правилата за безопасни условия на труд, но фактически не е бил запознат и със задълженията му по сключения трудов договор съобразно заеманата от него длъжност- „шофьор на товарен автомобил" с Код по НКБД 83322006.

Въз основа на фактическите си изводи, изградени при съвкупния анализ на доказателствата събрани пред първата съдебна инстанция, въззивният съд, воден от вътрешното си убеждение съгласно чл. 12 от ГПК, излага следните правни съображения:

Обжалваното съдебно решение е валидно постановено, въз основа на предявен пред съда процесуално допустим иск. Същото е произнесено от законен състав, в изискуемата от закона писмена форма, в рамките на правораздавателната власт на съда и съобразно неговата компетентност.

Съдът се е произнесъл по предявен главен иск с правно основание чл. 200 от КТ, който правилно е квалифицирал, като е постановил решението си въз основа на редовна искова молба.

Съгласно разпоредбата на чл. 200 ал. 1 КТ за вредите от трудова злополука или професионална болест, които са причинили временна неработоспособност, трайна неработоспособност над 50 % или смърт на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено, независимо от това, дали негов орган или друг негов работник или служител има вина за настъпването им, като дължи и обезщетение за разликата между причинената вреда- неимуществена и имуществена, включително пропуснатата полза, и обезщетението и/или пенсията по общественото осигуряване- чл. 200, ал. 3 КТ. Въз основа на подадена пред ТП на НОИ Благоевград декларация с вх. № 5101-01-40/23.05.2018г. и в резултат на извършеното разследване е издадено Разпореждане № 5104-01- 42/25.06.2018г. по описа на ТП - Благоевград на НОИ, с което на основание чл.60 ал. 1 от КСО, декларираната злополука с М. Г. С., настъпила на *г. в град Х., К. Ш. в животновъдна ферма „Н.", се приема за трудова злополука по чл. 55, ал. 1 от КСО.

От законова разпоредба на чл. 200 от КТ следва, че фактическия състав за възникване на

отговорността на работодателя при увреждане здравето на работника/служителя, имаща по същество обективен характер, кумулативно включва следните предпоставки: 1/наличие на трудово правоотношение между работодател и пострадал работник/служител; 2/ професионално заболяване или трудова злополука, претърпяна от работника/служителя в периода на трудовото правоотношение, включително и по време на придвижване на работника от мястото му на живеене, до мястото на месторабота; 3/вреда, претърпяна от пострадалия и 4/ причинна връзка между трудовата злополука и вредата.

Въззивният състав на ОС Благоевград намира въз основа на самостоятелен анализ и оценка на доказателствата, събрани пред първоинстанционния съд, за установени при пълно и главно доказване всички кумулативно предвидени от законодателят предпоставки за ангажиране на отговорността на работодателя „****“ Е. за трудовата злополука, настъпила на *г. по време на разтоварване на превозения товар в град Х., К. Ш. в животновъдна ферма „Н.“.

По делото не се спори, а това се установява и от събраните доказателства, че между страните е съществувало валидно трудово правоотношение по времето на настъпването на трудовата злополука, която е причинила смъртта на работника М. Г. С., като изяснен е по безспорен и несъмнен начин и механизма на настъпването на увреждането на работника.

С оглед приетото за безспорно между страните наличие на трудово правоотношение към момента на увреждането, доказва се по безспорен и несъмнен начин наличието на трудова злополука, установена и съобразно изискванията на закона и съдебната практика с надлежен акт- Разпореждане № 5104-01- 42/25.06.2018г. по описа на ТП - Благоевград на НОИ, с което на основание чл. 60 ал. 1 от КСО, декларираната злополука с М. Г. С., се приема за трудова злополука по чл. 55 ал. 1 от КСО, който не е бил оспорен от работодателят и не е бил обжалван пред съда, поради което е влязъл в законна сила. Съгласно Решение № 109/12.03.2012г. по гр. дело № 622/2011г. на ВКС, ГК, IV г.о., разпореждането на органа по чл. 60 ал. 1 от КСО, представлява индивидуален административен акт относно наличието или не на трудова злополука, а от друга страна е официален удостоверителен документ за установените в него факти и в частност за наличието на трудова злополука като елемент от фактическия състав на имуществената отговорност на ответника- работодател от който зависи съществуването на правото. Предвид последното и доколкото в настоящия случай е налице влязло в сила постановление на Разпореждане на НОИ – Териториално поделение Благоевград, по реда на чл. 60 ал. 1 от КСО, с което процесната злополука е приета за трудова, въззивният съд намира наличието на трудова злополука *за установено по делото по несъмнен начин*. Налице са основанията на закона да се ангажира отговорността на работодателя за репарирание на претърпените неимуществени вреди на пострадалия работник.

Въззивният състав на ОС Благоевград намира, че от събраните по делото доказателства, при пълно и главно доказване се установява по несъмнен начин наличието на причинна връзка между трудовата злополука и смъртта на работника М. Г. С., като по безспорен начин е установен и механизма на настъпването на същата. От приетото заключение на експерта по

допуснатата и изслушана от първоинстанционния съд съдебно-медицинската експертиза, която съдът намира за компетентна, достоверна и безпристрастно изготвена, която не е оспорена от страните и потвърдена от съраните по делото писмени и гласни доказателства се установява, че получените на *г. от М. С. травматични увреждания се дължат на въздействието на твърди тъпи предмети, по механизма на удари с/или върху такива, както и на притискане между такива, и добре отговарят да са получени по начина установен от разследващите органи в Ш. при разследването на процесната трудова злополука. Установява се по безспорен начин от експертното заключение по приетата СМЕ, че в резултат на падането на разтоварвания от камиона товар- навесен култиватор/брана/ с дължина 7м. и височина 3.5м., с тегло 1 800кг., за която се установява че е притиснала пострадалия, същият е получил счупване на основата на черепа и на лицевата част, нараняване на продължението на гръбначния мозък, наранявания на черния дроб с кръвоизлив към коремната кухина, довели до летален изход. Причината за смъртта на М. С. е тежка шийна травма със засягане на продълговатия мозък, довела до възходяща парализа със засягане на жизненоважни центрове- дишане и сърдечна дейност. Вещото лице дава категорично заключение, че между получените травматични увреждания на *г. от М. Г. С. при трудова злополука и настъпилата непосредствено след това смърт на лицето е налице пряка и непрекъсваща причинно-следствена връзка.

Така въззивният съд приема за безспорно доказано, че М. Г. С. е получил множество травматични увреждания, несъвместими с живота, именно в резултат на настъпилата на 14.08.2018г. трудова злополука по смисъла на чл. 55 ал. 1 от КСО, която е осъществена по време на изпълнение на трудовите му задължения, поради което ответното дружество-работодател, на основание чл. 200 от КТ носи отговорност за претърпените от родителите на починалия неимуществени вреди, в резултат на внезапната загуба на техния син. Тази отговорност на ответника „***“ Е. е безвиновна. Достатъчно е доказването, че смъртта на пострадалия е настъпила по време на изпълнение на трудовите му задължения и е причинена от настъпването на трудова злополука, призната за такава по установения в закона ред с Разпореждане № 5104-01- 42/25.06.2018г. по описа на ТП - Благоевград на НОИ, прието като доказателство по делото.

При изложените съображения въззивният съд приема, че е налице основанието на чл. 200 КТ за ангажиране на обективната отговорност на жалбоподателя за заплащане на неимуществени вреди, причинени на ищите като възходящи родственици от смъртта на техния син, в резултат на претърпяната от него трудова злополука. Тъй като по делото не се доказва по несъмнен начин, че на работника М. Г. С. не е била предявена длъжностна характеристика към момента на сключването на трудовия договор и не е провеждан първоначален, периодичен и ежедневен инструктаж, то въззивният съд приема за неустановено по делото че същият не е бил надлежно запознат с трудовите си задължения с оглед на заеманата от него длъжност, както и че същият не е бил надлежно запознат с правилата за безопасност при изпълнение на трудовите му задължения. Поради изложеното, при нарушаване на правилата за организацията на работата, у пострадалия не е била

формирана представа, че може да настъпи вредоносния резултат, независимо, че с действията си нарушаване на правилата за безопасност, същият е навлязал в опасна зона и така се е поставил в риск от настъпване на неблагоприятни за него последици. Въззивният състав на съда намира, че това обстоятелство не може да се квалифицира като умишлено причиняване на увреждането по смисъла на чл. 201 ал. 1 КТ поради което работодателя да бъде изцяло освободен от отговорността по чл. 200 КТ.

По възражението по чл. 201 ал. 2 от КТ за съпричиняване:

Съгласно чл. 55, ал. 1 и ал. 2 от КСО трудовата злополука е всяко внезапно увреждане на здравето станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило временна неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт, когато същата е приета за такава по установения от закона ред. При изпълнение на възложената работа работниците са длъжни да спазват установените за извършването ѝ правила. Същите се определят в зависимост от характера на изпълняваната работа като в тази връзка могат да бъдат такива установени от самия работодател, общи такива за установени за конкретната работа правила и норми или да са общо установени правила и норми. Работодателят е задължен да инструктира работника за установените за извършване на съответната работа правила, с изключение на тези установени с изрични императивни правни норми. По принцип последните трябва да са известни на всички правни субекти и те са длъжни да ги спазват независимо от това дали са инструктирани или не. При наличието на такива правила те не могат да бъдат дерогирани, поради това че работодателят не е направил инструктаж за спазването им. При изпълнение на възложената му работа работникът е длъжен да спазва както изискванията за изпълнение на съответната работа, така и тези които са въведени с общите нормативни актове за извършване на съответната работа или за такива действия, които не се извършват при изпълнение на работата, но са пряко свързани с нея. Затова както пренебрегването от страна на работника правилата за безопасност при изпълнението на възложената работа, така и допуснатите от негова нарушения на нормативни актове, с които той е длъжен да се съобразява при изпълнението на работата си, могат да послужат като основание за намаляване на дължимото се от работодателя обезщетение, в случай че нарушението е допуснато при груба небрежност по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ./Решение № 19 от 18.09.2018 г. на ВКС по гр. д. № 4842/2016г., IV г. о., ГК/

Наведените доводи, че работодателят следва да бъде освободен от отговорност за заплащане на обезщетение на родителите на починалия при трудова злополука работник, тъй като М. Г. С. е нарушил при условията на груба небрежност по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ-императивни правила за безопасност, с които той е следвало да бъде запознат и без да му е проведен инструктаж, тъй като е преминал през специално обучение при придобиване на съответните категории по ЗДВП за правоспособност като водач на товарен камион, въззивният съд намира въз основа на събраните доказателства по делото за неуспешно при пълно и главно доказване. Тежестта на доказване на тези правнорелевантни факти е върху работодателя/ „****“ Е./, доколкото с отговара на ИМ и с въззивната жалба именно тази

страна е навела такива възражения. Нито с отговора на ИМ, нито с въззивната жалба се сочат конкретните текстове от нормативната уредба, одобрена със Заповед на министъра на образованието, младежта и науката, от които да е видно че при обучението му на правилата на ЗДвП, М. С. е обучен да предприема предпазни мерки и да спазва правилата за безопасност *при товарене и разтоварване* на товарите превозвани с автомобила. Самият жалбоподател чрез пълномощника си по делото твърди, че правилата за безопасност при товарене и разтоварване не е необходимо да бъдат разяснявани на шофьорите, тъй като се намират извън техните задължения по длъжностна характеристика. Въззивният съд намира че при обучението на шофьорите за общите правила за безопасност, при покриването на съответните категории по ЗДвП, същите биват обучавани на правилата за безопасност във връзка с *укрепването на товарите при извършване на превоза, за мерките за безопасност при тяхното превозване по пътищата на страната, както и за поведението им при качване и слизане от кабината и от каросерията на камиона, при гариране и паркиране на натоварения камион*, но не се доказва че същите са запознати с императивните правила и с мерките за безопасност *при товарене и разтоварване на превозваните товари*, тъй като несъмнено това е дейност която е извън обхвата на преките задължения на шофьорите като осъществяващи превоза на товара. Ето защо въззивният съд намира това оплакване, наведено с въззивната жалба като основание за освобождаване на работодателя от отговорност, за недоказано и неоснователно.

При трудовата злополука обезщетението може да се намали, ако пострадалият е допринесъл за увреждането си, като е допуснал *груба небрежност по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ*. Небрежността в гражданското право е неполагане на дължимата грижа според един абстрактен модел- поведението на определена категория лица/добрия стопанин/ с оглед естеството на дейността и условията за извършването ѝ. Грубата небрежност не се отличава по форма/според субективното отношение към увреждането/, а по степен, тъй като грубата небрежност също е неполагане на грижа, но според различен абстрактен модел- грижата, която би положил и най-небрежният човек, зает със съответната дейност при подобни условия. При трудовата злополука има съпричиняване, когато работникът извършва работата без необходимото старание и внимание и в нарушение технологичните правила и на правилата за безопасност. Това съпричиняване обаче не може да доведе до намаляване на дължимото обезщетение от работодателя. Намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допусната груба небрежност- липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност. Съпричиняването при допусната груба небрежност има своите степени, които в съответствие с обективното съотношение на допринасянето за трудовата злополука с оглед на всички конкретни факти и обстоятелства са критериите за намаляване на обезщетението. В този смисъл е решение № 348 от 11.10.2011 г. по гр. дело № 387/2010 г., ВКС, IV г. о. и Решение № 291 от 11.07.2012 г. на ВКС по гр. д. № 951/2011 г., IV г. о., ГК/

Когато при трудовата злополука има съпричиняване при допусната груба небрежност/липса

на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност/, отговорността на работодателя трябва да се намали в съответната степен. Степента се определя от обективното съотношение на допринасянето за трудовата злополука с оглед на всички конкретни факти и обстоятелства, които са всъщност и критериите за намаляване на обезщетението. Колкото повече едно лице е допринесло за настъпване на вредата, толкова по-голямо трябва да е неговото участие в нейното обезщетяване /решение № 79 от 27.02.2012 г. по гр. д. № 673/2011 г. на Четвърто Г. О. на ВКС и Решение № 60 от 5.03.2014 г. на ВКС по гр. д. № 5074/2013 г., IV г. о., ГК/

С Решение № 348 от 11.10.2011г. на ВКС по гр.д. № 387/2010г. на IV г.о. на ГК, освен изясняване на съдържанието на понятието „груба небрежност“ по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ, като основание за намаляване отговорността на работодателя за причинените вреди е намаляване на дължимото обезщетение, направено е разграничение между съзнаваната небрежност/самонадеяност/ в наказателното право и грубата небрежност в гражданското право. Посочено е че съзнаваната небрежност (самонадеяността) в наказателното право и грубата небрежност в гражданското право са несъотнесими, в наказателното право самонадеяността е форма на небрежността, която е уредена отделно и има свое самостоятелно значение, докато грубата небрежност в гражданското право е степен на небрежността /гражданското право не различава формите на небрежността/. Небрежността в гражданското право е неполагане на дължимата грижа според един абстрактен модел - поведението на определена категория лица /добрия стопанин/ с оглед естеството на дейността и условията за извършването ѝ. Грубата небрежност не се отличава по форма /според субективното отношение към увреждането/, а по степен, тъй като грубата небрежност също е неполагане на грижа, но според различен абстрактен модел - грижата, която би положил и най-небрежният човек, зает със съответната дейност при подобни условия. Прието е с цитираното решение на ВКС, че при трудовата злополука има съпричиняване, когато работникът извършва работата без необходимото старание и внимание и в нарушение технологичните правила и на правилата за безопасност. Това съпричиняване обаче не може да доведе до намаляване на дължимото обезщетение от работодателя. Намаляване на отговорността на работодателя може да има само при съпричиняване при допусната груба небрежност - липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност.

Работодателят, въвел възражение за съпричиняване от страна на работника, следва да докаже, че трудовата злополука е настъпила и поради проявена от работника груба небрежност при изпълнение на работата, т.е. при условията на пълно и главно доказване работодателят следва да установи не само, че работникът е допуснал нарушение на правилата на безопасност на труда, но че е извършвал работата при липса на елементарно старание и внимание и пренебрегване на основни технологични правила и правила за безопасност. В такава насока е и разпределението на доказателствената тежест от първоинстанционния съд по настоящото дело.

При изложените от правна страна съображения, обсъждани и приети с установената съдебна

практика на ВКС следва да се приеме, че съпричиняване при трудовата злополука ще има винаги, когато *работникът извършва работата без необходимото старание и внимание и в нарушение технологичните правила и на правилата за безопасност*. Безспорно се установява от събраните доказателства по настоящо дело, че починалия работник- М. С., е предприел действия при които е навлязъл в опасната зона за разтоварване при липса на елементарно старание и внимание, при условията на самонадеяност, тъй като е предвиждал възможността за настъпване на вредоносен резултат, който лекомислено се е надявал да предотврати, разчитайки на собствените си качества и умения, като субективния елемент на деянието би имал своето самостоятелно значение в наказателното право. Не всяко съпричиняване обаче е основание за намаляване на дължимото от работодателя обезщетение. Съгласно чл. 201, ал. 2 КТ, отговорността на работодателя може да се намали само когато пострадалият е допринесъл за трудовата злополука, като е допуснал груба небрежност, т. е. проявил е липса на елементарно старание и внимание, *но пренебрегвайки основни технологични правила и правила за безопасност- когато не е положил грижа, каквато и най-небрежният не би положил при същите обстоятелства*. Преценката за положената грижа е в зависимост от конкретните обстоятелства, при които е настъпила злополуката, от поведението на работника, съпоставено с доказателствата как е следвало да процедира и в резултат на кои негови действия е настъпила вредата. За да се приеме че починалия е действал при условията на груба небрежност, по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ, следва де е безспорно установено и доказано въз основа на доказателствата по делото, че като е действал без необходимо внимание и старание, пострадалият от трудовата злополука е съзнавал че *извършва действие в нарушение на установените технологични правила и правила за безопасност на труда*. По настоящото дело обаче се установява че на М. Г. С. не са били надлежно разяснени нито трудовите му задължения, съответстващи на длъжностната характеристика за длъжността която е заемал, нито му е бил направен от работодателят първоначален, периодичен или ежедневен инструктаж, поради което и да е пренебрегнал основни технологични правила и норми за безопасност, дори когато не е положил грижа, каквато и най- небрежният не би положил при същите обстоятелства, неговите действия *не могат да бъдат съотнесени към отпадане или намаляване на отговорността на работодателят*, тъй като същият не е съзнавал че действа в нарушение на задължителни технологични правила и норми за безопасност на труда.

Задължението на работодателя да осигури безопасни и здравословни условия за изпълнение на трудовите задължения от страна на работниците или служителите, не се изчерпва само с осигуряване на такива в началото на изпълнението на задълженията, а включва и задължението му да поддържа съществуването им през цялото време на изпълняването на работата. Последното се реализира и чрез осъществяване задължението на работодателя за контрол за изпълнението на трудовите задължения на работниците или служителите, свързани с осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд, като при установяването на такива да предприеме мерки, включително и дисциплинарни за отстраняването на тези нарушения. Когато работодателят не предприеме такива мерки, при наличието на постоянна практика нарушаваща правилата за безопасна работа, при настъпила

вследствие на това трудова злополука *не се прилагат правилата на грубата небрежност по чл. 201 ал. 2 от КТ*- /Решение № 977/14.01.2010г., постановено по гр. д. № 298/2009г. по описа на ВКС, ГК, IV г.о. и Решение № 157/24.06.2014г., постановено по гр.д. № 6210/2013г. по описа на ВКС, ГК, III г.о./ Приема се, че щом работодателят допуска постоянна практика, нарушаваща правилата за безопасна работа, и тя е във връзка с настъпилата злополука, при настъпване на последната не може да се прилага института на грубата небрежност. След като не са били осигурени от работодателя безопасни условия на труд, не може да се приема, че злополуката се дължи на груба небрежност, тогава работниците или служителите действат в интерес на работата и ако пострадат, обезщетението им не следва да се намалява.

Именно поради последно цитираната практика на ВКС но РБ, въззивният съд напълно споделя изводите на първоинстанционния съд, изведени с мотивите към обжалваното решение. Установено е по делото че от страна на дружеството работодател- „***“ Е., допусната е постоянна практика на пренебрегване на разясняване на новопостъпилите работници на техните трудови задължения, за трайно нарушаване на правилата за извършване инструктаж, т.е. за трайна липса на разясняване на правилата за безопасност на работата при осъществяването на трудовите функции, за трайно неполагане на усилия и грижи за осигуряване на безопасни условия за работа, поради което въззивният съд приема, че работникът М. С. *е действал в интерес на работата си и като е пострадал, не може да се приеме че трудовата злополука се дължи на груба небрежност по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ*, поради което възражението на ответника за съпричиняване на това основание и за намаляване на дължимото обезщетение за претендираните неимуществени вреди е неоснователно и следва да бъде оставено без уважение.

При установената по делото фактическа обстановка следва да бъде споделен и приетият от първоинстанционния съд извод, основан на даденото в Решение № 157/ 24.06.2014г. по гр.д. № 6210/2013г. на ВКС, III ГО /постановено по реда на чл. 290 ГПК/ разрешение, според което "щом работодателят допуска постоянна практика, нарушаваща правилата за безопасна работа, при настъпила трудова злополука не може да се прилага "грубата небрежност" по смисъла на чл. 201, ал.2 КТ; тогава работниците и служителите действат в интерес на работата и ако пострадат, обезщетението им не следва да се намалява". В тази насока са и Решение № 195 от 16.07.2013г. по гр.д.№ 757/2012г. на ВКС, IV ГО; Решение № 60 от 05.03.2014г. по гр.д.№ 5074/2013г. на ВКС, IV ГО; Решение № 310 от 27.01.2014г. по гр.д.№ 1145/ 2012г. на ВКС, III ГО/.

По размера на обезщетението за неимуществени вреди:

В ППВС № 4/1968г., което не е загубило своята актуалност, както и в трайно установената практика на ВКС по тази категория дела, намерила израз в множество решения, постановени по реда на чл. 290 ГПК / напр. - Решение № 1026/18.12.2009 г. по гр. д. № 4001/2008 г., I г. о., Решение № 149/02.05.2011 г. по гр. д. № 574/2010 г., III г. о., Решение № 67/16.03.2012 г. по гр. д. № 1101/2011 г., III г. о., Решение № 136/01.03.2012 г. по гр. д. № 414/2010 г., III г. о., Решение № 85 от 29.04.2014 г. по гр. д. № 7182/2013 г., III г. о. на ВКС и др./ е прието, че при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди от непозволено

увреждане в резултат на трудова злополука при смърт на пострадалия работник, съдът следва да вземе предвид всички установени по делото обстоятелства за конкретния случай, които са от значение за определяне на неговия справедлив размер по смисъла на чл. 52 ЗЗД. Такъв характер имат обстоятелствата, при които е настъпила злополуката, възрастта на работника, стреса на близките от внезапното настъпване на смъртта, отношенията в семейството на пострадалия, грижите, които той е полагал за семейството си, преживените страдания от загубата на близкия човек, загубата на морална, емоционална и материална подкрепа. Принципът за справедливост изисква в най-пълна степен да се постигне обезщетяване на увреденото лице за претърпените морални вреди, настъпили в резултат от вредоносното действие. Затова съдът има задължение да обсъди и съобрази всички допустими доказателства, които са относими към правно релевантните факти и правилно да оцени тяхното значение и тежест при определяне размера на обезщетението.

Справедливостта като правен принцип, прогласен в чл. 52 ЗЗД, не е абстрактно понятие. Тя трябва да почива на анализа на фактите по делото, за да се осъществи целта на законопостигане на съответствие между установената неимуществена вреда и нейния имуществен еквивалент./Решение № 66 от 12.03.2015 г. на ВКС по гр. д. № 5839/2014г., IV г.о., ГК/. В този смисъл справедливостта, като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди, включва винаги конкретни факти относими към стойността, която засегнатите блага са имали за своя притежател. Такива факти са обстоятелствата, при които е настъпила злополуката, възрастта на работника, стреса на близките му от внезапното настъпване на смъртта, грижите които той е полагал за семейството си, загубата на морална, емоционална и материална подкрепа, които са в особено завишена степен, когато ищци по делото са близки роднини- възходящи на починалия работник.

Въззивният съд въз основа на събраните доказателства по делото приема, че синът на ищците е починал при изпълнение на трудовите си задължения в ответното дружество, като злополуката е призната за трудова с разпореждане на НОИ, поради което е налице основанието по чл. 200 ал. 1 КТ за ангажиране на обективната безвиновна отговорност на работодателя. Възражението на ответната страна за съпричиняване на вредоносния резултат, респ. за допуснатата груба небрежност от страна на работника по смисъла на чл. 201 ал. 2 от КТ, е преценено за неоснователно и недоказано, за което са изложени мотиви към настоящото съдебно решение.

При определяне размера на дължимото обезщетение съдът следва да вземе пред вид, че ищците са преживели най-тежката загуба за един родител - смъртта на детето си. Съдът намира, че загубата на дете е голяма и тежка психическа травма, която е причинила безспорно големи мъки и страдания на ищците. Посредством събраните свидетелски показания пред първоинстанционния съд се установи, че ищците Г. С. С. и Г. Н. С. са били в много добри и топли отношения със сина си приживе, те са живеели с него в едно домакинство, той им е помагал, грижил се е за тях, като същевременно им помагал в бизнеса от който семейството се издържа- продажбата на зеленчуци. Установява се също така, че те са понесли много тежко трагедията със смъртта на сина си. Така свидетелите сочат че те- „са

състарени видимо с 10 години..“, както и че две години след смъртта на сина си, ишците продължават всяка сутрин с цветя и кафе да посещават гроба на сина си, в памет на традицията семейството заедно с М. да започва деня с пиенето на кафе. Свидетелите сочат че родителите изобщо не са превъзмогнали смъртта на детето си, като се чувстват зле, променени са и затворени в себе си, а при всяко споменаване на имоте на починалия майката започва да плаче и се разстройва, поради което е невъзможно да се говори за смъртта на М. пред нея.

Въззивният съд намира за неоснователни доводите наведени с въззивната жалба във връзка с оспорването на определения от първоинстанционния съд размер на обезщетението за неимуществени вреди, тъй като недопустимо е да се приеме, че загубата на единия син може да се „компенсира“ чрез другия син на ишците. Не се подкрепят от събраните доказателства твърденията на въззивника- че ишците на са променили социалния си живот и продължават да осъществяват търговската си дейност по начина, по който са го правели преди това. Несъмнено продължаването на търговската дейност е необходима за да бъде осигуряван поинак на семейството, а безспорно социалния живот на ишците е променен, след като са се затворили в себе си, избягват да контактуват с другите хора и да разговарят за трагедията която ги е сполетяла.

Със смъртта на сина си ишците са загубили възможността да разчитат на помощ и подкрепа в старините си, както и на грижи от страна на сина си, в момент, когато и двамата вече ще имат нужда от това. След смъртта на сина им трагедията в семейството е огромна и ще ги съпътства през целия им живот, тъй като няма по-голяма загуба от загубата на дете в живота на човек и подобна загуба е непреодолима. Като взе всички тези факти предвид, както и установения в нормата чл. 52 ЗЗД принцип на справедливостта, съдът намира, че искът за неимуществените вреди е основателен, като определения от първоинстанционния съд размер за сума от по 150 000лв.- за всеки от ишците, кореспондира на болката и страданието на родителите от внезапната загуба на сина им, който е бил в разцвета на силите си, на който е предстояло да създаде семейство и да ги радва със съпруга и внуци- възможност която за ишците е отнета завинаги с неговата смърт. Определения размер е обоснован предвид търпените от ишците мъки и страдания от смъртта на техния син и отговаря на принципа на справедливост, тъй като мъката от загубата на дете не може да бъде осъразмерена с паричен еквивалент.

Въззивният състав на ОС Благоевград намира, че определения от първоинстанционния съд размер на обезщетението за претендираните неимуществени вреди е несъществено *завишен с оглед на социално-икономическите условия на живот в страната*, като същият не е изцяло съобразен и с установената съдебна практика на съдилищата и на ВКС за определяне на обезщетение за претърпени неимуществени вреди при смъртта близък родственик поради трудова злополука. В тази връзка съдът намира, че искът е основателен и доказан, като следва да бъде уважен в размер за сумата от по 130 000 лв. за всеки от ишците, като следва да бъде отхвърлен за разликата до пълния предявен размер с исковата претенция на ишците от по 150 000лв. за всеки един от тях, като неоснователен.

Обжалваното решение на РС П. следва на осн. чл. 271 ал.1 от ГПК да бъде частично отменено за размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди на всеки от ищите- Г. Н. С. и Г. С. С., над размера от 130 000лв. до претендирания размер от 150 000лв., както и *в частта му за разноските*, като следва същите да бъдат присъдени на страните съразмерно на уважената и отхвърлената част от предявените искове.

В останалата част обжалваното решение на РС П. е правилно и следва същото да бъде потвърдено.

С оглед на изхода на делото пред настоящата съдебна инстанция, следва да бъдат присъдени разноски на въззиваемата страна, като на осн. чл. 38 ал. 1 т. 2 от ЗА, във връзка с чл 7 ал. 2 т. 5 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатското възнаграждение, следва да бъде осъдено въззивното дружество „****“ Е., да заплати на всеки от въззиваемите- Г. Н. С. и Г. С. С., сума от по 5 000лв. или общо сумата 10 000лв., разноски за пред въззивната съдебна инстанция.

Въззивната жалба е частично основателна досежно оспорване на размера на определението обезщетение за неимуществени вреди. Следва въззиваемите Г. С. С. и Г. Н. С., да бъдат осъдени да заплатят на „****“ Е., сумата 800.00лв. за внесена държавна такса и сумата 1 684.80лв. за адвокатски хонорар, за пред настоящата въззивна съдебна инстанция.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 8006/26.01.2022г., постановено по гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., *в частта в която е осъдено „****“О., ЕИК **, със седалище и адрес на управление град П., О. Б., ул. „Ц. Б.“ № *, представлявано от управителя С. Р., да заплати на Г. Н. С., ЕГН *****, с постоянен адрес в град Д., обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от смъртта на нейният син М. Г. С., починал на *г., вследствие на трудова злополука, настъпила на същата дата, призната за такава с Разпореждане № 5104-01-42 от 25.06.2018г. на ТП - Благоевград на НОИ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на увреждането – * г. до окончателното ѝ изплащане, *за размера над 130 000лв. до размера от 150 000.00лв.*

ОТМЕНЯ Решение № 8006/26.01.2022г., постановено по гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., *в частта в която е осъдено „****“О., ЕИК **, със седалище и адрес на управление град П., О. Б., ул. „Ц. Б.“ № *, представлявано от управителя С. Р., да заплати на Г. С. С., ЕГН *****, с постоянен адрес в село Котленци, обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от смъртта на неговият син М. Г. С., починал на *г., вследствие на трудова злополука, настъпила на същата дата, призната за такава с Разпореждане № 5104-01-42 от 25.06.2018г. на ТП - Благоевград на НОИ, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на увреждането – * г. до окончателното ѝ изплащане., *за размера над 130 000лв. до размера от 150 000лв.*, като вместо това постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявените иски с правно основание чл. 200 от КТ, предявени при обективно съединяване от Г. Н. С., ЕГН *, с постоянен адрес: гр. Д., ж.к. "Б.", бл. *, вх. *, ап. * и Г. С. С., ЕГН *, с постоянен адрес: с. К., общ. Д., ул. „Т.“ № *, чрез пълномощника им адв. В. З., срещу „****“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „Ц. Б.“ № *, обл. Б. представлявано от управителя С. Р., с които се претендира заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищите по делото- Г. С. С. и Г. Н. С., поради смъртта на техния син М. Г. С., в резултат на настъпилата на *г. трудова злополука, ведно със законната лихва върху претендираната главница, от датата на увреждането, до датата на заплащане на обезщетението, *за размера над 130 000лв. уважен от съда до размера от 150 000лв., претендират от всеки един от тях*, като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОТМЕНЯ Решение № 8006/26.01.2022г., постановено по гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., *в частта му за разноските*, с която първоинстанционния съд и осъдил „****“О. със седалище и адрес на управление град П., О. Б., ул. „Ц. Б.“ № *, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията под ЕИК *, представлявано от управителя С. Р. да заплати на Адвокатско дружество „Я. и С.“, седалище и адрес на управление гр. Д., бул. „****“ № *, ет. *, офис *-*, адвокат М. Я. и адвокат В. З., сумата от 18 000 /осемнадесет хиляди/ лева адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищите по ч.гр.д. № 5239/2018 по описа на РС-Д. и 12 000лв. за процесуално представителство на ищите в първоинстанционното гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., както и *в частта за разноските*, в която първоинстанционния съд е осъдил „****“О. със седалище и адрес на управление град П., О. Б., ул. „Ц. Б.“ № *, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията под ЕИК *, представлявано от управителя С. Р., да заплати по сметка на Районен съд-П. сумата от 12 000/дванадесет хиляди/ лева държавна такса върху уважените иски, както и сумата от 409.40 /четиристотин и девет лева и четиридесет стотинки/ лева, заплатено възнаграждение на вещото лице, изготвило съдебно-медицинската експертиза, като вместо това постановява:

ОСЪЖДА „****“О. със седалище и адрес на управление град П., О. Б., ул. „Ц. Б.“ № *, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията под ЕИК *, представлявано от управителя С. Р. да заплати на Адвокатско дружество „Я. и С.“, седалище и адрес на управление гр. Д., бул. „****“ № *, ет. *, офис *-*, адвокат М. Я. и адвокат В. З., сумата от 15 600/петнадесет хиляди/лева адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищите по ч.гр.д. № 5239/2018г. по описа на РС-Д. и 10 400лв./десет хиляди и четиристотин лева/ за процесуално представителство на ищите в първоинстанционното гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., за разноски пред първата съдебна инстанция, съразмерно на уважената част от предявените обективно съединени иски.

ОСЪЖДА Г. Н. С., ЕГН *, с постоянен адрес: гр. Д., ж.к. "Б.", бл. *, вх. *, ап. * и Г. С. С., ЕГН *, с постоянен адрес: с. К., общ. Д., ул. „Т.“ № *, да заплатят „****“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „Ц. Б.“ № *, обл. Б. представлявано от управителя С. Р., сумата- 2 360.00лв.- разноски пред първата съдебна инстция за адвокатски хонорар и разноски за вещо лице, съразмерно на отхвърлената от съда част от

предявените обективно съединени искиове.

ОСЪЖДА „***“О. със седалище и адрес на управление град П., О. Б., ул. „Ц. Б.“ № *, вписано в Търговския регистър при Агенция по вписванията под ЕИК *, представлявано от управителя С. Р. да заплати на Адвокатско дружество „Я. и С.“, седалище и адрес на управление гр. Д., бул. „****“ № *, ет. *, офис *-*, адвокат М. Я. и адвокат В. З., сума от по 5 000лв. за всеки един от тях или общо сумата 10 000лв., разноски за пред въззивната съдебна инстанция.

ОСЪЖДА Г. Н. С., ЕГН *, с постоянен адрес: гр. Д., ж.к. „Б.“, бл. *, вх. *, ап. * и Г. С. С., ЕГН *, с постоянен адрес: с. К., общ. Д., ул. „Т.“ № *, да заплатят „****“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. П., ул. „Ц. Б.“ № *, обл. Б. представлявано от управителя С. Р., сумата 800.00лв. за внесена държавна такса и сумата 1 684.80лв. за адвокатски хонорар, за пред настоящата въззивна съдебна инстанция.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 8006/26.01.2022г., постановено по гр.д. № 35/2019г. по описа на РС П., в останалата му част.

Решението е постановено при участието на "Д..." А., ЕИК *, със седалище и адрес на управление гр. С. * р-н О., бул. „К. А. Д.“ № * и "Д." О., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. П. *, ул. „Ч..." №*, като трети лица-помагачи на ответника.

Решението подлежи на касационно обжалване, в едномесечен срок от съобщаването му на страните, пред ВКС на Р България.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____